

**KISKUNHALAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
THORMA JÁNOS MÚZEUMA**

6400 Kiskunhalas, Köztársaság u. 2. Pf.: 35.

77/422-864 info@thormajanosmuzeum.hu

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága

Közgyűjtemények Kollégiuma

1085 Budapest, Gyulai Pál u. 13.

1389 Budapest, Pf.128.

Pályázati azonosító: 204188/00643

Szakmai beszámoló

A Thorma János Múzeum 400.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást kapott a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumától a Halasi Múzeum 5. Emlékkönyv a Thorma János Múzeum 145. évfordulójára című könyv megjelentetésére.

A Halasi Múzeum Emlékkönyv a Thorma János Múzeum ötévente megjelenő sorozata. A Halasi Múzeum 1-4. a múzeum 125., 130., 135. és 140. évfordulójára jelent meg 1999 és 2015 között. Az évfordulós kiadványban Kiskunhalas és környéke legújabb régészeti, történeti, néprajzi és művészeti kutatási eredményei kerülnek bemutatásra a szakemberek és az érdeklődő közönség számára. Az előző négy Halasi Múzeum Emlékkönyvben már megjelent 146 tanulmány térségünkről, most újabb 36 írás látott napvilágot.

A könyv 23 szerzőjének több mint fele kiskunhalasi vagy környékbeli, négyen a halasi múzeum szakmai munkatársai. A többiek budapesti, kecskeméti, szegedi, piliscsabai és solymári szakemberek, akiknek működése a múzeum gyűjtőterületéhez kapcsolódik. Sokféle, változatos témákról szólnak a tanulmánykötet írásai, közel 500 oldalon. A régészet témakörben a tatárjárás tázlári emlékeit és a kelebíai Templomhegy kutatástörténetét ismerhetjük meg kecskeméti régészek jóvoltából. A történelem szekcióban olvashatunk a Thorma János Múzeum történeti gyűjteményéről, a halasi határjelekről, a repülónapokról, a halasi iparvállalatokról. Nagyné Király Zsuzsanna családfakutató két írásában is bemutatja családjá történetét. Különösen értékes, eddig fel nem dolgozott témáról szól Demeter Gábor írása a csendőrség halasi történetéről. Több tanulmány szól a halasi városházákról, azok építéstörténetéről. Más tanulmányokból megismerhetjük Thorma János szülőházát, Fridrich Lajos mérnök életútját, az utóbbi években felavatott szobrokat és emléktáblákat, a város kitüntetettjeit. Makay András építészmérnök a halasi eklektikus stílusú építészeti emlékeket veszi számba. A korábbi évkönyvekben is szó volt az 1848-49-es halasi honvédekről, most egy írás bemutatja a honvédsírokat a halasi temetőben. Egy másik írás napjaink aktuális történéseire reagálva összefoglalja a koronavírus-járvány kiskunhalasi eseményeit. Helyet kaptak a kötetben a környékbeli települések, így Jánoshalma és Soltvadkert múltját feldolgozó írások is. A korábbi emlékkönyvek gyakorlatának megfelelően e kötet is közli az elmúlt öt év helytörténeti írásainak bibliográfiáját. A néprajz témakörben a kiskunhalasi tulipános ládáról olvashatunk. A művészeti témájú írások Thorma János munkásságáról és Tóth Béla festőművész alkotásairól szólnak. Szakál Aurél tanulmánya pedig bemutatja Kiskunhalas egyik jellegzetes emlékművét a Három tavasz és a Hírnök szobrot és szól az emlékmű mai átértelmezéséről is. A kötetet záró írásában Serdült Benke Éva megosztja velünk gondolatait a legutóbbi Kiskunhalasi Őszi Tárlaton nyert benyomásairól.

A könyv bemutatójára 2022. április 28-án került sor. A kötetet bemutatták Szakál Aurél múzeumigazgató és Palásti Károly gimnáziumi történelemtanár. Pályázati

kötelezettségünknek eleget téve a könyv megjelenése után 2021. december 15-én postai úton megküldtük Önöknek az elkészült kiadvány egy példányát.

Tartalomjegyzék:

MÚZEUM

1. *Szakál Aurél*: Thorma János Múzeum 2014-2019
2. *Gallina Zsolt – Gulyás Gyöngyi – Kotán Dávid – Pánya István – Rosta Szabolcs*: Tatárjárás Tázláron
3. *Pánya István – Rosta Szabolcs*: A „kelebiai” Templomhegy kutatástörténete

TÖRTÉNELEM

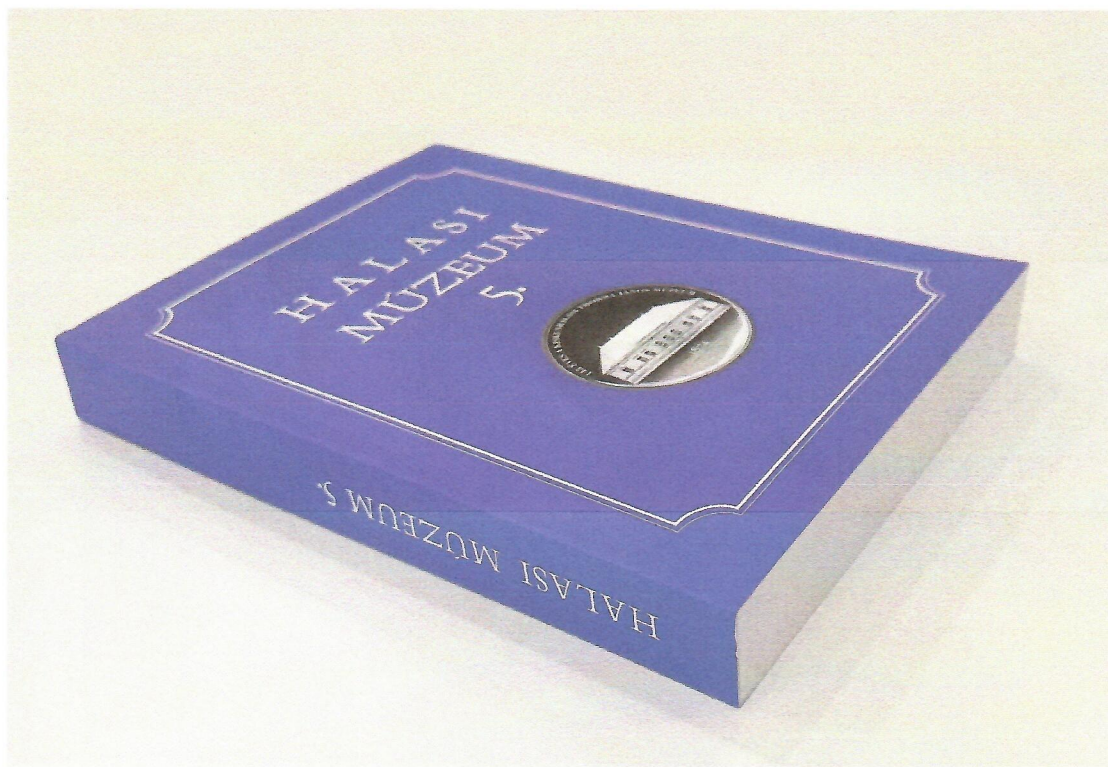
4. *Mészáros László*: A Thorma János Múzeum történeti gyűjteménye
5. *Mészáros László*: Pecsétnyomók és bélyegzők a Thorma János Múzeum gyűjteményében
6. *Waclawczyk Dariusz M. – Szalai Sándor*: „Halas a hatalmas” határjelei
7. *Káposzta Lajos*: „Az uraság kettős malma...” – Vadkert az 1804-es földesúri összeírás tükrében
8. *Szakál György*: A halasi városházáról
9. *Szakál Aurél*: Kiskunhalasi városházák
10. *Szalai Sándor*: Adalékok a kiskunhalasi szecessziós városháza díszítéséről
11. *Szakál Aurél*: Thorma János szülőháza
12. *Bálint Sándor*: A kiskunhalasi Karbin Ludvig család a 18-19. század fordulóján
13. *Nagyné Király Zsuzsanna*: A kiskunhalasi Király Gyenge család
14. *Nagyné Király Zsuzsanna*: Király Gyenge István 1824-es végrendelete, és annak végrehajtása
15. *Demeter Gábor – Szakál Aurél*: 1848-49-es katonák sírjai Kiskunhalason
16. *Rác-Fodor Mihály*: Fridrich Lajos élete és munkássága
17. *Makay András*: Eklektikus stílusú építészet Kiskunhalason
18. *Demeter Gábor*: A csendőrség kiskunhalasi működése
19. *Ádám András*: Emlékezés a kiskunhalasi repülőnapokra
20. *Mészáros László*: 1944 „hideg májusa” Jánosalmán. Dr. Klein Ármin levelei 1944-ből
21. *Káposzta Lajos*: Soltvadkerti második világháborús hadifoglyok és elhurcoltak visszaemlékezései 2005-ben
22. *Szakál György*: Internálásom története
23. *Modok Balázs*: Adalékok Kiskunhalas 1945 és 1990 közötti ipartörténetéhez
24. *Demeter Gábor*: A koronavírus-járvány kiskunhalasi krónikája – 2020. március – 2021. július
25. *Mészáros László*: Kiskunhalas díszpolgárai 2010 – 2020
26. *Mészáros László*: „Kiskunhalas városért” (Pro Urbe) kitüntetés 2010 – 2020
27. *Mészáros László*: Kiskunhalasi szobrok, emléktáblák 2010 – 2020
28. *Laki Rita – Ritterné Szemlics Erzsébet*: Kiskunhalas és környéke válogatott történeti bibliográfiája 2014 – 2019

NÉPRAJZ

29. *Szakál Aurél*: A kiskunhalasi tulipános ládákról

MŰVÉSZET

30. *Thury Zoltán*: Az aradi vértanúk – (Magyarázó szöveg Thorma János festményéhez)
31. *Láng-Kovács Éva*: Adalékok egy Thorma János portréről. Berenczei Kovács Géza arcképe
32. *Sümei György*: Pótlás Thorma János művészete dokumentumaihoz
33. *Kollarics Gábor*: Thorma János és a politika – Egy most előkerült Thorma-levél tanúsága
34. *Kollarics Gábor*: Toronyiránt – Tóth Béla festőművész alkotásai a Thorma János Múzeumban
35. *Szakál Aurél*: Kerényi József és Marton László kiskunhalasi alkotása
36. *Serdült Benke Éva*: Színek és fények a Virághegy alatt. Gondolatok a Kiskunhalasi Őszi Tárlat 2021 – Nagybányai remekművek magángyűjteményekből kiállításról

1. kép: A megjelent kiadvány

2. kép: A könyvbemutató meghívója

A Thorma János Múzeum tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2022. április 28-án (csütörtök) 17 órára
a Thorma János Múzeumba
(6400 Kiskunhalas, Köztársaság u. 2.)

MÚZEUMI EST
rendezvényre

Biczó Géza levelei Sarolta leánya hagyatékából

Bemutatója: *Szigyártó Gyöngyi*, a könyv szerzője

Halasi Múzeum 5. Emlékkönyv a Thorma János Múzeum 145. évfordulójára

Bemutatója: *Palásti Károly* (tanár, Szilády Áron Református Gimnázium)

Tóth Béla festőművészről

Előadást tart: *Kollarics Gábor* (művészettörténész, Thorma János Múzeum)

A Halasi Múzeum 5. Emlékkönyv támogatója:

Információ: Thorma János Múzeum
6400 Kiskunhalas, Köztársaság u. 2.
77/422-864, info@thormajanosmuzeum.hu

3. kép: A meghívó hátlapja

Könyvészeti adatok:

Szerkesztette: Szakál Aurél

Lektorok: Babud László, Bárh János, Erhardt Györgyi, Gyarmati Andrea, Kenyeres Dénes, Kőrösi Ilona, Murádin János Kristóf, Szabó Attila, Szakál Aurél

Szerkesztő munkatársai: Árendás Rozália, Mészáros László

Munkatársak: Juhász-Táborosi Szilvia, Lintner Zoltán, Simon Orsolya, Szabó Krisztina, Valentiny-Dóra Csilla

Felelős kiadó: Szakál Aurél

ISBN 978-615-5282-27-0

ISSN 1416-1427

Borító terv, nyomdai előkészítés: Friebert Tibor

Nyomda: Generál Nyomda, Szeged

Kiadó: Thorma János Múzeum, Halasi Múzeum Alapítvány

Kiadás helye, éve: Kiskunhalas, 2021

A múzeumunknak nyújtott támogatásukat ezúton is köszönjük.

Kiskunhalas, 2022. május 5.

Tisztelettel:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Szakál Aurél', is written over a circular blue stamp.

Szakál Aurél
múzeumigazgató

